

Учитель початкових класів повинен розумітися на особливостях голосу, уміти над ним працювати, щоб удосконалити, поставити його. «Голосу властиві такі якості:

- сила, тобто певний ступінь гучності звучання;
- висота, тобто тональні можливості;
- тембр – певне забарвлення, яке залежить від складів обертонів.

Поставити голос – означає розвинути, удосконалити його природні якості в такій мірі, щоб вони підкорялися творчій волі мовця відповідно до завдань мовлення» [4, с. 228].

Отже, дуже важливо, щоб педагог використовував засоби інтонаційної виразності мовлення, міг правильно відтворити необхідну інтонацію і легко змінити її у разі потреби. Вчителю треба володіти своїм голосом, інтонацією, надаючи їм такого забарвлення, якого потребує ситуація. Інтонація вчителя має бути не тільки контрольованою, а й служити засобом емоційного впливу. Інтонація в'яла, одноманітна, монотонна, позбавлена емоцій так само не сприяє досягненню мети, як й інтонація занадто експресивна, невірноважена, сповнена несподіваних контрастів. Тому слід прислухатися до своїх інтонацій, аналізувати їх, шукати найоптимальніші в тій чи іншій ситуації мовлення.

Список використаних джерел

1. Дорошенко С. І. Основи культури і техніки усного мовлення / С. І. Дорошенко. – 2-е вид., перероб. і доп. – Харків: «ОВС», 2002. – 144 с.
2. Курило О. Й. Становлення професійної діяльності вчителя: мовно-риторичний аспект / О. Й. Курило, Л. С. Прокопович, Н. Ф. Попович // Міжнародний науковий журнал «Освіта і наука». – Мукачєво-Ченстохова : РВВ МДУ; Академія ім. Я. Длугоша, 2019. – Випуск 1 (26). – С. 125-128.
3. Олійник Г. А. Виразне читання. Основи теорії / Г. А. Олійник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. – 224 с.
4. Попович Н. Ф. Майстерність сценічного мовлення / Н. Ф. Попович // Мистецька освіта в європейському соціокультурному просторі ХХІ століття: матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції (20-21 квітня 2017 р.). – Мукачєво: РВВ МДУ, 2017. – С. 226-229.
5. Попович Н. Ф. Формування мовленнєвої культури майбутніх учителів початкових класів / Н. Ф. Попович // Сучасні тенденції розвитку науки і освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (17-18 травня 2017 р.). – Мукачєво: РВВ МДУ, 2017. – С. 121-123.

СВИСТАК Д. М.,

БАРЧІ Б. В.

Мукачівський державний університет, Україна

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ

Вибір професії – це важливий крок у доросле життя. В першу чергу – це відповідальність перед батьками, перед суспільством, а найголовніше перед собою.

Вибір професії – це не одномоментовний акт, а процес, що складається з ряду етапів, тривалість яких залежить від зовнішніх соціально-психологічних умов і індивідуальних особливостей суб'єкта вибору професії.

Проблемою вибору професії займався багато дослідників. Із відомого розмаїття підходів у визначенні чинників вибору професії особливої уваги, заслуговує класифікація М. Вебера [1], за якою соціальні дії, яким є і соціально-професійний вибір, розмежовуються на *цілераціональні* соціально-професійні вибори, в основі яких лежить очікування певної поведінки, предметів зовнішнього світу та інших людей і які використовують певні «вимоги» та «засоби» для досягнення раціонально визначеної та добре продуманої мети, та *ціннісно-раціональні* вибори, що ґрунтуються на цінності певної поведінки, незалежно до чого вона призведе. Цілераціональні вибори мотивуються майбутнім, перспективами та конкретними цілями людини, тоді як ціннісно-раціональний вибір є лише засобом досягнення інших цілей.

У соціологічній літературі [2; 3] описана ієрархія престижу професій в суспільній свідомості, залежність шкали престижу від соціально-демографічних факторів, висунута проблема змісту престижу професій. На престиж професії впливають інтелектуальний зміст і творча сутність, перспективність вдосконалення освіти, саморозвиток, кваліфікація, матеріальне забезпечення, санітарно-гігієнічні та соціально-психологічні умови, за яких спеціаліст виконує свої функції Г. М. Мкртчян [3], А. Е. Чірікова [2] визначають етап професійної підготовки у ВНЗ як складний перехід від професійних очікувань до «ревізії» раніше сформованих уявлень про обрану професію. Самостійність суб'єкта виражається у можливості самостійно ставити перед собою цілі та задачі, спрямовувати свою діяльність [4]. Розвиток самосвідомості проходить низку етапів, від «наївного неусвідомлення» до «поглибленого самопізнання», яке поєднується із самооцінкою. Складні психічні якості людини створюють дві основні групи: характерологічні якості та здібності. Перша пов'язана із спонукальною (мотиваційною) стороною діяльності, друга — з організаційно-виконавчою стороною регуляції поведінки.

У дослідженнях В. Г. Немировського [5] в мотивах вибору професії проглядається образ бажаного майбутнього, який тісно пов'язаний з таким мотивом, як «велика зарплата». Оцінне підкріплення вибору пов'язано не тільки з індивідуальним досвідом, але й з оцінками, які входять у фонд культури суспільства. Емоції виконують не лише індивідуально-оцінну, а й соціально-регулятивну функцію. Людина в своєму виборі орієнтується на очікування соціуму, на оцінки інших людей, на їхнє схвалення, в будь-якому випадку будь-яка дія, всякий вибір на тому чи іншому етапі отримує оцінку з боку суспільства, тому стратегія поведінки будується і з урахуванням оцінок інших людей. Ці оцінки впливають на індивідуальні оцінки варіантів вибору.

Мотивація вибору професії формується під впливом соціальних та внутрішніх факторів, вона здійснюється з урахуванням минулого досвіду та з позицій очікуваного майбутнього, в її побудові значну роль відіграють емоційні, пізнавальні та вольові компоненти.

Саму ж послідовність етапів вибору професії можна подати таким чином: виникнення проблеми, її суб'єктивне розуміння та ставлення до неї; оцінювання можливих варіантів її розв'язання; вибір оптимальної альтернативи та визначення її суб'єктивних афективно-когнітивних критеріїв; формування психологічної готовності до її прийняття, що забезпечує узгодження внутрішніх структур і зовнішньої необхідності; здійснення вибору.

Психологічний механізм детермінації вибору професії, таким чином, представлено через співвіднесення мотиву й мети. Оскільки мета є особистісним утворенням, пов'язаним із мотивами, здібностями людини та вимогами, що поставлені перед нею, при перевазі компонентів «треба» вона буде нечіткою, недостатньо конкретною чи неповною. Це впливає з того, що наявні якісна своєрідність мотивації, сила, стійкість, залишатимуться низькими, оскільки дане досягнення не є внутрішньо необхідним.

Отже, можна зробити такі висновки, що вибір професії, з психологічної точки зору, тісно пов'язаний з наявністю внутрішньої мотивації вибору. Виходячи з із зазначеного, для переведення зовнішньої мотивації на внутрішній рівень важливим завданням є вивчення особливостей формування мотивації вибору професії і факторів впливу на вказаний процес.

Список використаних джерел

1. Концепции деятельности в социологии К. Маркса и М. Вебера. – М.: Канон, 2002. – 120 с.
2. Чирикова А. Е. // Социс. – 2004. – № 10. – С. 80 – 86.
3. Мкртчян Г. М. Стратификация молодежи в сферах образования, занятости, потребления // Социологические исследования. – 2005. – № 2. – С. 104-113.
4. Барчі Б. В. Суб'єктність у контексті професійного розвитку особистості / Б. В. Барчі, К. Ю. Добра // Проблеми професійного становлення особистості: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, 17-18 травня 2018 р., Мукачево / Ред. кол.: Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2018. – 182 с. – С.131 – 133
5. Немировский В. Г. Общая социология: учеб. пособ. – Ростов н-/Д.: Феникс, 2004.

СЕКЕРЕШ Е.

ЧЕРЕПАНЯ Н.І

Мукачівський державний університет, Україна

ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОДНОЛІТКАМИ ТА ДОРΟΣЛИМИ

У дошкільному віці в житті дитини все більше місце починають займати інші діти. Якщо в кінці раннього віку потреба в спілкуванні з однолітками тільки починає формуватись, то у дошкільника вона вже стає однією з головних. У чотири-п'ять років дитина точно знає, що їй потрібні інші діти, і явно віддає перевагу їм.

Спілкування дошкільників з однолітками має ряд істотних особливостей, які якісно відрізняють його від спілкування з дорослими.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>